

Zadeva graditelja prvega nem. podm. čolna

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 22, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Usoda Bolo paše je ustvarila vznemirjajočo stvarilni slučaj za vse one osebe, katere se je dolžilo pogajanj s sovražniki Francije. Sedaj pa je prišlo poročilo, da je bil v Parizu aretiran markiz d'Equivilley in sicer kot nemški agent in da se ga bo najbrž stavilo pod obdolžbo spijonaže.

V veliko nesrečo za Raymonda d'Equivilley pa je on dejanski pripomogel k položitvi temelja ene najbolj okrutnih delavnosti Nemčije v vojnem času in vsled tega bo morda v tem času zanj zelo težko postaviti zadovoljivo obrambo, ko je vendar delal proti francoskim oblastim.

Kot se poroča, se je d'Equivilley pojavil v Franciji prav v pričetku sovražnosti ter je na dan po svojem prihodu na francoska tla vzel francoske državljanske papirje. Vsled tega se ga je tudi vpoklicalo v armado ter je bil vsled svoje službe dvakrat povišen v činu. Ta dejstva so navidez dokaz njegovega domoljubnega mišljenja in najbrž bi se o njegovi lojalnosti ne dvomilo, če bi ne bilo strokovnega nasprotstva, ki je vsplamtelo več kot enkrat tekom inženirske karijere tega moža.

Soglasno z zadnjimi časnikarskimi poročili si je marki d'Equivilley pridobil premoženje nekako \$800.000 iz Kruppovih naprav v teku enajstih let in sicer s pomočjo gotovih patentov, katere je kontroliral in s pomočjo — podmorskih čolnov.

Lahko je umevno, da zrejo sedaj Francozi na denar, katerega se je pridobilo na ta način kot na grdo zaslužni denar, kot na bogastvo, ki je obloženo s sramoto. — Marki pa ima na razpolago vrjetno pojasnitev, ki se tiče njegovega poslovanja z Nemei.

Podmorski čoln je vzbudil v Franciji v preteklosti celo vrsto ostrih razprav, tikajočih se vrednosti takih čolnov v splošnem ter dobrih strani tekmecev, katere se je jemalo v poštev. Že konec osemdesetih let preteklega stoletja, ko je bil admiral Aube francoski mornariški minister, je bil podmorski čoln deležen neke vrste oficijelnega priznanja.

Admiral Aube, ki je imel vedno v mislih to, kar je navedel Goubet glede praktičnosti podmorske navigacije, je sklenil pomagati iznajditeljem podmorskih čolnov pri pretvoritvi njih idej v praktično obliko. Njegov sklep je takoj povzročil veliko sovražnost med francoskimi mornariškimi častniki stare šole. Kljub temu pa je previdnost admiralova dovedla do tega, da je bila Francija skozi dolgo časa voditeljica v tej umetnosti.

Francozi so napravili svoj najbolj značilni korak naprej v letu 1896. V februarju dotičnega leta je M. Loekroy, tedanji mornariški minister, razpisal nagrade za podmorske čolne, ki naj bi vsebovali največ 200 ton ter imeli akcijsko okrožje 100 milj z 12 vozliji brzine ter akcijsko okrožje desetih milj z brzino 8 vozljev pod vodo.

Tekmovanje je bilo otvorenjeno za vse. Skoro trideset načrtov se je predložilo posebni komisiji, katero se je imenovalo, da študira te načrte. Posledica tega je bila, da se je ugodno priporočilo načrta Labeufa in da se mu je v nadaljnjem priznanju zaslug podelilo zlato kolajno. Labeuf je bil inženirski častnik v francoski mornarici.

Labeuf je dal svetu oni odločilni tip, ki je postal splošno znan kot podmorski čoln, pionirja podmorskih čolnov, ki gredo na odprto morje. Prvi čoln tega razreda, — "Narval" — je bil splovljen v Cherbourgu dne 26. oktobra leta 1899. Labeuf je kot glavni inženir francoske mornarice uvedle veliko število izboljšanj na "Narvalu" ter zgradil celo skupino podmorskih čolnov večjega obsega ter večje taktične in ofenzivne sile.

Med temi je bil tudi podmorski čoln "Aigrette". Prvotni sprejem načrtov Labeufa je imel za posledico, da so postale izumitve glede podmorskih čolnov dejanski notranja zadeva mornarice. Delo se je smatralo kot zaupno ter je bilo omejeno na posebni department mornariškega ministrstva.

Po gotovem času je odstopil Labeuf kot glavni inženir mornarice in drugi častniki so dobili priznanja glede tipov podmorskih čolnov, katere so izumili oni. Med temi častniki so bili: Bertin, Romazotti in Maugas. S tako raznolikostjo tipov se ni ustvarilo le konfuzije, temveč se je razvil v tem departmentu mornarice tudi duh tekmovanja, ki je onemogočal doseženje najvišjega tehničnega uspeha.

Labeuf je bil popolnoma prepričan, da postajajo stvari vedno slabše in o njegovem umaknenju iz urada najvišjega inženirja francoske mornarice je postal Labeuf vedno bolj nadležen za mornariško ministrstvo vsled svoje kritike glede administracije mornariških zadev.

Cela ta zadeva ima pomen za sedanost, kajti poroča se sedaj, da predstavlja Labeuf eno izmed najbolj odličnih oseb v obdobjih, katere se je dvignilo proti marki ju d'Equivilley. Leta 1907 je pisal Labeuf v francoske liste:

— Če bi se zapletli v mornariško vojevanje jutri, bi bilo delo, storjeno od podmorskih čolnov, tako brezpomembno, da bi bila jeza naroda po pravici strašna. Podmorske čolne, katere se povišuje sedaj do nebes, bi se vrlo glo med staro šaro.

Pozneje je Labeuf skušal pospešiti grajenje podmorskih čolnov njegovega tipa v tujih deželah. Ta tek je bil popolnoma primeren, vendar pa se je spravilo na površje tudi dejstvo, da je skušal ta odlični inženir doseči tudi trgovsko priznanje.

Zakaj pa naj bi bil Labeuf jezen na Raymund d'Equivilleya? — Reklo se je, da je postalo grajenje podmorskih

ZNAČILNA SLIKA Z ZAPADNEGA BOJIŠČA.

skih čolnov v Franciji zadeva vlade in da se je celo stvar v veliki meri skušalo ohraniti tajno, poverjeno zelo omejenemu številu uradnikov v francoski mornarici.

Zunaj stoječ človek, ki je imel svoje lastne ideje glede tega, ni bil dobrodošel pri mornariškem departmentu, vsaj kolikor so bili pri tem prizadeti načrti glede grajenja podmorskih čolnov. Mornariški izvedenci so se smatrali popolnoma sposobnim pečati se s problemom brez vsake zunanje pomoči ter so bili naravnost jezni na civiliste, ki so bili predrzni dovolj, da so stavili predloge.

Kljub temu pa je d'Equivilley predložil francoskemu mornariškemu ministrstvu načrte za podmorske čolne in njegovi načrti so brez dvoma temeljiti na prejšnjih skušnjah v praktičnem grajenju podmorskih čolnov. — Preživel je nekaj časa v Parizu v pogajanjih z oblastmi in pozneje se je poročalo, da je delal v dotičnem departmentu in da je imel prost dostop k izrisanju francoskih podmorskih čolnov, katere se je v onem času gradilo ali katere se je nameravalo graditi.

Pa naj je stvar taka ali taka. Znano je, da je marki d'Equivilley konečno zapustil francosko glavno mesto ter predložil svoje načrte Krupp-Germania ladjedelnicam v Kielu. V isti meri je gotovo, da je bil deležen tam polnega priznanja.

Mali podmorski čoln "Forelle", ki je imel le šestnajst ton in ki je baje vozil z naglieo osem vozljev, je bil zgrajen v Germania ladjedelnicah v letih 1902—03 za rusko vlado. Čoln se je pozneje prevedlo v Vladivostok in d'Equivilley je izvedel veliko važnih stvari glede grajenja, dočim je nadzoroval grajenje samo in pozneje preiskuse, katere se je vprizorilo, da se zadovolji ruske častnike.

Seveda je bilo povsem logično, da je profitiral vsled naukov, katerih je bil deležen pri grajenju svojega prvega podmorskega čolna. Ker je spoznal omejeno moč podmorskega čolna tako majhnih dimenzij, je povsem naravno posvetil svoje naslednje napore izumu podmorskih čolnov vliki večjih dimenzij. Pri tem delu mu je pomagalo zaupanje, katero je črpal iz dejanskega obvladanja osnovnih težkoč vsake navigacije pod vodo.

Vsled tega ni ničesar presenetljivega v tem, da je zopet prišel v francosko mornariško ministrstvo leta 1904 z dobro dozorelimi načrti glede podmorskega čolna, ki bi bil v stanu zadostiti najvišjim zahtevam v tej stroki. — Nadalje pa se tudi ni čuditi, da tamošnji mornariški izvedenci niso gledali prijazno na njegov načrt.

Pred desetimi ali enajstimi leti je skušal pisatelj tega članka izdelati knjigo glede vojaških prednosti podmorskega čolna in v tem namenu je pričel korespondirati s celo vrsto mož v Evropi, ki si se odlikovali v tej posebni stroki mornariškega grajenja. Med temi možmi je bil tudi marki d'Equivilley.

Dne 20. julija 1907 je marki pisal: — Vaše pismo sem sprejel dne 16. tega meseca. Nameravam pripraviti par dokumentov za vaše delo, ki bo radi zanimivosti predmeta brez dvoma uspešno.

Ali želite, da vam opišem podmorske čolne, katere sem zgradil v Nemčiji? To bom storil le, če mi obljubite, da boste objavili moje poročilo v celoti, kajti moj cilj je napraviti moj položaj v celi stvari popolnoma jasnim, na podlagi dokumentov.

Vi brez dvoma veste, da me je pred dvema leti napadlo francosko časopisje in kar je še bolj resno, nekateri nelojalni tekmovalci so skušali z najbolj podlimi obrekovanji napačno predstaviti moje razmere z Nemčijo. Če privolite v to, bo vaša knjiga morda služila v to, da se uravna celo zadevo.

Narava napadov, katere se je vprizorilo v onem času, je precej razvidna iz izvlečka iz londonskega "Telegraph". Iz Pariza se je namreč poročalo na ta list: "Monsieur Labeuf, dobro znan mornariški inženir, se nahaja v radostnem razpoloženju duha. Prišel je do motalnega prepričanja, da je podmorski čoln, ki je bil pred kratkim spuščen v morje v Kielu, natančna kopija "Aigrette", najboljšega čolna te vrste, ki ga ima Francija.

Monsieur Labeuf pravi, da je komaj mogel vrjeti svojim ušesom, ko mu je neki prijatelj opisal oni nemški podmorski čoln. To ni moglo pomeniti le slučajnost, kajti noben inženir bi ne mogel izvršiti takega podmorskega čolna, ne da bi študiral načrte francoskega podmorskega čolna.

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Little Americans
Do your bit
Eat Corn meal mush-Oatmeal-Corn flakes-Hominy and rice with-milk. Eat no wheat cereals.
Leave nothing on your plate.
UNITED STATES FOOD ADMINISTRATION

Štiri lepe slovenske pesmi na Columbia rekordih

Slovensko pevsko društvo "Slavec" (pevovodja Ign. Hudc) je za nas zapelo dve lepi pesmi, kateri je mogoče slišati na rekordu E 3845. Sopranistinja Avgusta Daniłova je pela drugi dve pesmi, kateri je slišati na rekordu E 3846; pela je z vso umetnostjo, nežnostjo in lepo izgovorjavo. Oba rekorda se morata nahajati v vsaki slovenski hiši, ki ljubi godbo.

Vsak prodajalec Columbia rekordov vam bo drage volje preigral

SLOVENSKE COLUMBIA REKORDE

10 palcev; cena 75c.

SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO "SLAVEC", pevovodja Ign. Hudc

E 3845 { Ti veselo poj
{ Nazaj v planinski raj

AVGUSTA DANIŁOVA, sopran, s spremljevanjem gosli in harmonike:

E 3846 { Zora vstaja
{ Ko pridem jaz k tebi ponoč'

Prodajalec Columbia rekordov vam bo zelo rad postregel z brezplačnim cenikom slovenskih rekordov in mesečnim dodatki ter vam bo poleg tega igral sledeče rekorde:

MILKA ŠNAJDOVA, sopran, s spremljevanjem orkestra:

E 1633 { Lendler, klarinet duet
{ Oj, zlata vinska kaplja ti

E 1328 { Na Vršacu
{ Opustena laska, valček. Igra češka kmečka kapela

E 1329 { Slepec
{ Huzarska polka. Igra češka kmečka kapela

E 1330 { Na Gorenjskem je fletno
{ Zlatni liste, mazurka od Čermaka. Igra Columbia godba

Kupujte varovalne znamke in pomagajte doseči zmago.

Columbia Graphophone Co.

Kadar kupujete rekorde, vedno zahtevajte COLUMBIA REKORDE in povejte številko.

Pasite na to varnostno znamko pri vseh Columbia rekordih.

Pismo slov. vojaka

Camp Kearny, Cal.

Tukajšnje vreme je precej vroče ter imamo prav lepo spomlad in poletje nas prav veseli. Solnce nas prav gorko ogreva dan za dnevom; tudi pot nas obliha, da se vse ovija in topi. Toda to nas nič ne briga, kar naprej se učimo in napredujemo.

Tukaj nas je precejšnje število vojakov, okoli 30 tisoč vsake vrste in vsake vere. Med temi se pa nahaja malo število Slovencev in kar nas je, služimo pri infanteriji in engineers ter nam še gre precej od rok, ako pomislimo, da se večbamo 9 ali 10 mesecev.

Pozdrav vsem rojakom in rojakinjam, fantom in dekletam.

Martin Krasevich,
Company B, 158th Infantry,
Camp Kearny, Cal.

Uničevanje v zraku.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 22, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 21. maja. — Sinočno poročilo o zračnih operacijah se glasi:

"Tekom ponedeljka smo ljuto napadli letališča v bližini Ghenta, Tournai in St. Quentin, kjer je imel sovražnik aeroplane za pomoč bombardiranje. Na ta letališča je bilo vrženih 13 ton bomb, pol tone pa na železniške postaje v Thionville, Metz in Koblenz.

Od začetka nemške ofenzive pred dvema mesecema, je bilo uničenih ali pa poškodovanih 1000 nemških aeroplanov in na sovražno črto je bilo vrženih več kot 1000 ton bomb."

Govorice o Hindenburgovi smrti.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on May 22, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Z angleško armado v Franciji, 21. maja. — Govorice, da je feldmaršal Hindenburg pred kratkim umrl, se je splošno razširila med sovražnikom v ozadju in med civilnim prebivalstvom. Kaka podlaga bi bila za to govorico, ni znano.

Sin

(Nadaljevanje.)

In ta čas, ko sta si obljubila ljubezen in zvestobo do smrti, ni sta mislila na bodočnost, ni sta gledala zaprek, ki bi se utegule grmaditi proti njuni zvezi, ni jima bila v skrbi volja ali nejevolja roditeljev niti ne vsega sveta. Čutila sta, da sta edina, čutila, da se hrepenenje enega srea izliva v drugo srce ter da objemata ljubljene vsega, kar je in bode ljubilo.

Ljubezen ne števil. Trenutka se držeč, pije srečni človek z vsodno sladki požir, in blagor mu, ako uživa sedanjosti dar in ne da bridkosti kakoli veselja in ako utopi spomin tega, kar utegne priti grenkega, saj — grenkobe nas ne pozabijo ter pridejo še prerade mislino na nje ali ne mislino!

Počasi pa le vstane pomislek, pravega veselja sovražnik. Pač je moralo bema priti na um, da se jima upanje ne smeje. Franica je znala svojega očeta, ni ji bilo lahko misliti, da bi kdaj hotel imeti Brašnjarjevega sina za zeta; Štefan se tudi ni mogel motiti.

Čutila sta oba, da jima ta brezupnost kali veselje, zatorej nista, kakor bi se bila zmenila dolgo govorila o tem. Boječ se, da ne bi iz razglahene skrivnosti njune ljubezni izviralo kaj kvarnega, sta se na očitnih krajih ogibala, govoriti med seboj.

Tako se med svetom precej dolgo ni vedelo, da je reč prišla že tako daleč.

Nesreča pak je hotela, da se je ta ljubezen vendar objavila. Eden vaških mladeničev je videl Štefana pozno zvečer, ko je pri Smrekarju že vse spalo, stali pod majhnim križastim oknom Franice in izbiče in govoriti z deklico. Vedel je mladi Stefanov vrstnik, da do te sreče ne pride kdor si bodi, da je torej vse to kaj posebnega. Objubil je sicer Štefanu, nikomu ne povedati, da ga je po noči videl pod oknom; a šel je še tisti večer v samotno kočjo, ker so nje govil tovariši pili žganje, in jim skrivnostno povedal svojno novice. Ti so jo razodeli vsak svojemu dekletu in dekleta materam, pa kar

vedo matere, zve s časom ves svet. Štefana je prej vse rado imelo; a zdaj so jeli tu in tam zabavljati nanj ter ga smešiti. Zadelo se jim je neumno in prevzetno, da misli na Štrekarjevo hčer.

X.

V hišo k Smrekarjevim je zahajala stara ženica, ki je, brez gotovega domovja, ob palici lazila, in povsod znana, preživela nekaj dni v tej, nekaj dni v oni hiši. Ker je vedela mnogo povedati, pa ker je časih tudi pomagala delati, jo je imela mati Smrekarjeva zelo rada, dokler ji ni s preveliko pozornostjo nekda prišla povedati, da gleda Brašnjarjev Štefan za Franico.

Kolikor materi toži otroka, težko se ji kdaj prikupi. Mati Smrekarica je videla, da ženica sicer skrivnostno pa s pravim veseljem pripoveduje, kaj ljudje govorijo, in mislila si je, da je gotovo prepovedovala to reč že tudi drugje, reč, ki naposled utegne še neresnična biti.

"Kaj takega mi ne treba nikoli več pripovedovati, kar jeziki uganemo o naši hiši", reče mati. "In če bom slišala, da boš koga naših obirala, pri nas ali kjer si bodi, ne prikaži se mi več v hišo."

Beračica, ki se je menila s to važno pošto jako prikupiti materi Smrekarici, odide preplašena iz veže in dalje po vasi.

A skrbljiva mati je vendar premisljala ves dan to, kar je zvedela. Dozdevalo se je zvedeni ženi, da se je Franica res nekako izpremenila v poslednjem času. Utegnulo bi resnično biti.

Zvečer gre v hčerino kamro, sede na posteljo, k njej in začne pripovedovati, kaj je slišala. Ostreje, nego je bila njena navada, govoriti s hčerjo, vpraša, če je to res. Deklica bi ji bila rada povedala resnico, materi, pa sicer nikomur več; ali ni mogla, bala se je! Mislila je: Zdad se ne! ter odgovorila na materino vprašanje: "Zakaj mi ljudje ne dajo miru!"

Mati je rada verjela, da pomenjajo ta in vsi drugi dvomni odgovori: Ni res, kaj se govori.

"Pazi se", reče mati, "ogiblji se, da te ljudje ne dobijo v besedo in v jezike. S poti mu pojdi, kjer mu moreš, njemu in drugim takim. Jaz ti ne bom prepovedovala, govoriti s tem ali onim, kar je pošteno in prav; niti nočem, da bi bila sama svoja in topasta, pa da bi se ne hotela meniti, naj bode, s katerim je. Veselega človeka je še Bog vesel. Pa saj ti menda ni treba zabijevati, saj si pametna dovolj, in sama veš, da moraš vedno imeti Boga pred očmi in pomisliti pri vsaki reči, kaj bi oče dejal, ako bi vedel to in to. Zmerno smo te prav učili, doma in v šoli si slišala, da mora otrok tako delati, kakor hoče oče in mati."

Hčeri stopijo solze v oči. V izbiči je bilo malo svetlo, bleda sveča ni bila utrnjena, mati teh solz ni opazila.

"Sama sebe se najbolj pazi", reče mati dalje. "Dokler je človek mlad, ne pomisli in lahko se mu spesne. Saj veš, kaj mislim. Glej, Podselska Jerička...."

"Mati!...."

"Le molči, le molči! Jaz se ne bojim zate, ali moram se bati. Hočem ti le reči, da moraš moliti za pravo čednost. Jaz ti verjamem, da ni nič, kar govore ljudje, pa pomisli, kaj bi rekel oče, ako bi kaj bilo, ako bi samo slišal to govorico! Glej, koliko se oče trudi, koliko trpi in skrbi po noči in po dnevi! Za koga drugega, če ne za te? — Saj imava samo tebe na svetu."

Ta misel zbudi ženi spomin na njene zgodaj pomrle otroke, in tiho začne jokati. Deklica se je oklele okrog vratu in tudi njej teko solze, a sirota se ne upa povedati zakaj.

"Ti boš meni in očetu na starost edino veselje in si nama že zdaj. Zato tlelej zmerom očetu povolji, napak te on ne more učiti."

"Možiti se me ne silite!" šepče dekle.

"Ne bova te silila. Sicer pa nič ne misli, da je to tako hudo, le počakaj, vse pride izlepa in počasi", odgovorila mati, nasmehljivi se vstane in med vrati reče: "Le Bogu se priporoči pa zaspil! Oče tež-

ko da bi nocoj prišel domov. Bog daj, da bi se kaj ne pripetilo na poti!"

Rekši zapre mati durj za seboj a dekle se razpravi, ugasne luč in zleze v posteljo. Dolgo hiti pod odejo in ne more zaspati.

Zdajci, že precej pozno, nekdo na lahko potrka na okence. Ve, kdo je, pa danes ne misli vstati in ne odpreti okna, danes ne in nikoli več ne, dasi tudi njej glasne besede sree. Saj je greh, delati proti volji take dobre matere. Dolžnost prepoveduje, poslušati glas svojega srea. Spoštovanje materine besede naj ukroti čut, zadušil klie ljubezni!

Še enkrat potrka ter zakliče njeno ime. Ne, ni mogoče se zatajiti; Bog, ki je ustvaril človeku čuteče sree, naj odpusti! Še enkrat bo govorila z njim, mu povedala kaj je rekla mati, in potem — morebiti ne več.

Vstane, odpre okno. Štefan stoji pri zidu. Ko ga vidi v mraku pred seboj, izginejo vsi storjeni nameni, pada mu reko, in začne se šepetanje.

Ko dokonča deklica svoje pripovedovanje o materi, stoji Štefan nekaj časa nem ob zidu. Naglo pa seže v žep in ji poda nekaj v roko.

"Kaj je?" vpraša deklica.

"Prstan, ki si mi ga dala, ko sva enkrat šla v semenj. Tvoja mati govore prav, jaz se ti moram namakniti, daleč, daleč stran!"

"Kaj boš?"

"Na vojsko šel, po svetu — nikdar ne pridem več v to vas!"

"Ne za Boga ne! Na prstan nazaj, jaz ga ne vzamem."

"Imej ga! Daj ga drugemu, jaz ga ne smem imeti!"

"Če ga ne vzameš nazaj, ga vržem skozi okno v travo, naj se izgubi v zemlji za vselej! Nikdar ne bom več vesela. Iz moje roke ne bo nikoli n'hee prejel ni tega ni drugega, samo ti! — Češ?" — In Štefan zopet vzame prstanek nazaj.

X.

Pred pustom, ob času splošnih ženitovanj, so se jeli zopet bolj pogosto shajati snubčiji v Smrekarjevo hišo.

Povpraševal je zopet Pogreznikov Peter, oglašil se je županov

sin iz bližnje fare in več drugih bogatih kmetskih sinov se je prišlo ponujat za zeta.

A najimnitnejši je bil in največ govoriče je napravil mlad, bogat usnjar, ki se je bil naselil v veliki hiši pri cesti. Nosl se je po mestno, opravljen je bil po gospodski, govoril je več jezikov, bil je lep, sladkih besedi, krotak, pohleven in prijazen, da ga je vse hvalilo. Govoril je posebno rad z materjo Smrekarico ter se ji je takoj prikupil tako, da bi bila naravnost dala hčer. Zanj je bilo že zanimljivo in častno, da bi njena hči dobila moža, ki je bil bogat in nčen gosposki in zveden po svetu.

"Naša Franica se mora zdaj precej močiti, dokler je mlada. Kadar bo že bolj v letih, ne bo več tako", reče mati Smrekarica možu Antonu, ko sta bila nekda sama v hiši ter je ona nekaj šivala, on pa s pipo v ustih hodil gori in odli.

"Nu, naj se, jaz ne branim", odgovori Anton.

"Dobiti mora moža, ki jo bo rad imel in ki naju ne bo zaničeval na starost — katerega, ki ima dobro naravo."

"Saj babe imate nos tudi dober, le izberite ga", reče Anton.

"Pogreznikov sin je preskop pretrd. Taki niso pridni."

"Ne? Zpravljuje so pridni in mekuži", kaj li?"

"Vrhniščakov sin bi k hiši prišel, dekar, ki pravijo, da ni ves po pravici dobljen; potle bi ne bilo božjega imena pri hiši", šteje mati dalje.

"Ljudje vsakega obrekajo, kdor kaj ima."

"Jeličev ni delaven; nič ga ne hvalijo ljudje."

"Nu, kateri bi pa bil tebi po glavi, kateri?" vpraša Anton ter stopi pred njo.

"Tak, ki bo naju na starost imel v ušlilih."

"In kateri je tak?"

"Ta usnjar Lovrenič", odgovori ženica.

Anton se zasmeje in gre zopet dvakrat doli gori in doli.

"Tedaj ta ti godi?" vpraša.

"Dober človek je, mehkega srea in zna s človekom izpregovoriti", reče mati.

"Kaj pa dekle?" Kaj pravi? Ali je tudi njej v sree sedel, ka-

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHARL ROVANŠEK, Bx 251, Conemangh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Logans, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VABOGA, 5126 Natrons Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNICI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480,
JOHN RUPNIK, S. E. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station BFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

kor tehi?"

"Nicesar ne reče, pa mislim, da bi ga vzela."

"Jaz mislim, da je pametnejša od tebe in da ga noče", odgovori mož. — "Le poslušaj me, stara, jaz tudi ne stavim nanj toliko, kolikor ti. Denar je lepa reč, ali denar je od danes do jutri. Kupčija je dobra, ali nesreča se lahko pripeti. Le kdor zna delati, kdor zna vsako stvar v roko prijati, ta je trden na svetu. Saj veš, da bi jaz rad vzel zeta sem na dom, rajši nego dekleta dajal drugam...."

"Saj nam stavi na izbiro, ali jo vzame k sebi, ali se pa pruzeni k nam, kar češ."

(Dalje prihodnjic.)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ.

ROJAKI SLOVENC!

Darujte AMERIŠKEMU RDEČEMU KRIŽU! Dajte do skrajnih meja, dajte toliko, kolikor morete dati!

Amerika je poslala svoje fante na Francosko. Ameriški državljani so plačali na milijone dolarjev davkov, in plačali so jih veselega, zadevoljnega srca.

Ljudje, nahajajoči se v Združenih državah, so dali biljone na razpolago vladi Združenih držav in so še vedno pripravljeni dati nadaljne biljone, če jih bo vlada potrebovala.

Ta teden je teden Rdečega Križa, slavimo ga kolikor mogoče častno, proslavimo ga tako, da bo-

mo lahko ponosni na pomoč, ki jo bomo nudili fantom, kateri prelivajo za nas in našo lastnino svojo kri.

Rdeči Križ potrebuje denarja!

Rdeči Križ potrebuje sto milijonov dolarjev!

Dobro, Rdeči Križ naj jih dobi in jih bo dobil!

Če vas prosi Rdeči Križ denarja, je ravno tako kot da bi vas prosila pomoči vaša mati ali vaš otrok. Ali bi bili v tem slučaju tako trdosrčni, da bi ne pomagali, če morete pomagati?

Darujte dragi rojaki, darujte z obema rokama, velikodušno in dobrosrčno!

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prisiljeni: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood Rd., Cleveland, Ohio. Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik odbora: JOSIP PETERNEL, Box 96, Willock, Pa. 1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburg, Pa.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kana. 1. porotnik: FRANO TEROPČIČ, R. F. D. 8, Box 146, Fort Smith, Ark.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa. Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, ostruma njih uradniki, so nujno prošni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštne, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov.

SPOMLADNI VALOVI

ROMAN

I. TURGENJEV. — ZA "GLAS NARODA" J. T.

14 (Nadaljevanje.)

Obrnila se je k njemu in začepetala: — Ali mislite, da bi drugače prišla? — Roke so ji omahnile na klop. Sanin je prijel njeno desnico ter jo začel pritiskati na ustnice in na oči.

Sedemnajsto poglavje.

Sanin je šel včasih poleg Gemme, včasih pa malo za njo. — Ne prestano jo je pa gledal ter se ji smehljaj. Ona ga je hotela včasih prihiteti, včasih pa dohiteti. — Da govorimo po pravici, sta hodila oba, ona popolnoma bleda, on pa rdeč vsled notranjega nemira, kot po nekaki megli.

REMEMBER THE DAYS

SUNDAY ONE MEAL WHEATLESS THURSDAY ONE MEAL WHEATLESS MONDAY ALL MEALS WHEATLESS FRIDAY ONE MEAL WHEATLESS TUESDAY ONE MEAL WHEATLESS SATURDAY ONE MEAL WHEATLESS WEDNESDAY ALL MEALS WHEATLESS

kel — to meče slabo luč na me in na mojo čast. — Ali bi morda ne mogel sam braniti svoje neveste, če bi se mi zdelo to potrebno? — Ves Frankfurt bo vedel jutri, da se je nek tujec bojeval zastran moje neveste z nekim častnikom. — Kaj naj si ljudje mislijo o meni? To bo velik mazač na moji časti.

— In pomisli, Dimitrij. — moja mati se je strinjala žnjim. — Zatem sem mu jaz prav odkritosrčno povedala, da se mu ni treba čisto nič bati za njegovo čast in da prav nič ne vem, o kateri nevesti govori, kajti jaz nisem več njegove nevesta in ne bom postala nikdar njegova žena. — Pravzaprav sem se odločila molčati, dokler se ne pogovorim z vami — to je s teboj — pa je prišlo drugače. — Napočil je trenutek, ko se nisem mogla več zadrževati. — Povedala sem vse, jasno in odkritosrčno.

Gemma je za trenutek obstala, potem je pa povspešila korake. Zdelo se je, kot da bi hotela bežati pred to veliko, neizmerno srečo. Naenkrat je pa obstala. Po stranski ulici je namreč prišel gospod Kluber. — Ko je opazil Gemmo in Sanina je smrtno prebledel, takoj zatem mu je pa šnila rdečica v obraz.

ŽENITNA PONUDBA. Želim se seznaniti s Slovenko v svrhu ženitbe, bodisi dekle ali vdova 25 do 35 let stara. Jaz sem star 35 let, imam stalno delo in 5 tisoč v vrednostih. Katero veselje, naj mi piše pod naslovom: Ženin 35, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Sharon, Pa. (21-23-5) (21-22-5)

Zadeva graditelja prvega nem. podmor. čolna

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Vsled tega je bilo njegovo sedemletno delo popolnoma uničeno. Nemei so na ta ali oni način prišli tajnosti na sled ter se nahajajo sedaj v posesti najboljšega tipa podmorskih čolnov, ki sploh obstaja.

Dr. LORENZ EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI 644 Penn avenue Pittsburgh, Pa. Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezn. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje.

SPODAJ OMEMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne polikijavce, s številka mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo namaniti prej komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

- Bechnik Frank No. 329639 Gregurič Blaž No. 260578 Pintar No. 330649 Bartol J. No. 330733 Gubert Giuseppe No. 323068 Samide Frank No. 330721 Bear Dan. No. 260638 Kestello John No. 44708 Stinčič John No. 330763 Besens Mary Misi No. 330063 Kováč Frank No. 260641 Spanček Bozi No. 328894 Bobič Vajo No. 260538 Knčič Matija No. 45015 Starčević Johana No. 331070 Bohškovič Djuro No. 260581 Mikolich John No. 323339 Tehler Anna No. 328896 Braun Mary No. 260648 Modic Ivan No. 329720 Turk Charles No. 330361 Dolar Valentin No. 330096 Novak Razi No. 45313 Turk Ivan No. 260647 Blender Vincens No. 206241 Oswald Joe No. 330631 Turk Jernej No. 330741 Žagar Frank No. 44273

Vojni Atlas.

Izšel je najpopolnejši Vojni Atlas, ki vsebuje zelo natančno razvidne raznovrstne mape v velikosti 20x27, kakor zapadno fronto, Evrope, Malo Azijo, celi svet z vodnimi črtami, evropsko vodovje označeno z blokadam, Zedinjene države z vojaškimi vežbališči in kampami ter zastave Zaveznih držav.

RAVNOKAR JE IZŠEL NOV VOJNI ATLAS v barvah, ki vsebuje jako natančno in obsežno risano italijansko in zapadno fronto; CENA 30 CENTOV. Velikost 20x27 inčev. Slovevic Publishing Company 82 CORTLANDT ST., NEW YORK.

ali manj glede konstrukcije podmorskih čolnov. Vsled tega mi ni mogoče nuditi nadaljših podrobnosti. Lahko vam rečem le to, da je položaj v Krupp Germania lajdjedelnicah v Kielu, kjer uporabljajo moje patente, naslednji: — Kmalo bosta končana dva avstrijska podmorska čolna po 250 ton prostornine. Nadalje grade en norveški čoln 200 ton ter štiri nemške podmorske čolne po 500 ton. Tri nadaljne nemške podmorske čolne po 300 ton prostornine grade v cesarskem arzenalu v Danzing.

Rojen sem bil leta 1873. Jaz sem Španski podanik ter sem gradiral na mornariški inženirski šoli v Franciji. To pojasnjuje mojo pravico, da smem graditi v Nemčiji. To informacijo je dal obdobjeni leta 1907. Iz njegovih navdih je razvidno, da je bil upravičen izvrševati svoj posel v Nemčiji in da ga vsled tega ne zadene krivda veleizdaje, razven je bil na kak drugi način zapleten v zaroto, koje žrtve je bil pred kratkim Bolo paša.

Rada bi izvedela za naslov najnjenega očeta MIHAELA LEV-STIK, doma iz Sodražice na Dolenjskem. Pred tremi leti smo bili skupaj vsi trije v Aurori, Minn., in potem se je bil preselil na Chisholm, Minn., a sedaj ne veva, kaj se nahaja in ako je še pri življenju. Zatorej vlijudno prošva enjone rojake širom Združenih držav, ako kateri ve za njegov naslov, da ga nama pošlje, za kar se že vnaprej zahvaljujema. V Združenih državah se nahaja že 26 let, pa največ po Iron and Range v Minnesoti; ako pa slučajno sam čita ta oglas, pa naj se sam javi svojim sinoma. — Joseph in John Levstik, Box 48A, R. F. D. No. 2, Johnstown, Pa. (21-23-5)

POTREBUJEM dobre dogarje za stalno delo skozi celo leto. Jaz plačam zelo visoke cene in imam zelo fin les. Max Fleischer, 258 Lewis St., Memphis, Tenn. (14-5-11)

IŠČEMO IZVEŽBANE PEVCE IN PEVKE,

da pomagajo prirediti veliki oratorij Elijah dne 2. junija, katerega čisti donesek je namenjen za narodni vojnovarčevalni vzgojevalni sklad (fund). Vaje vodijo najbolj izvežbani pevovodje v Ameriki: Mr. Tali Esen Morgan, Mr. Carl Hein, Mr. Louis Koemmenich, Mr. Edward G. Marquard, Dr. Frank Rix in Mr. G. Mortimer Wiske. Ponudbe se naj vlagajo pri:

Theodore Bauer, 102 W. 38th St., New York City. (18-22-5)

NAZNAILO.

Čenjenim rojakom v Pittsburgh Pa. in okolici naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Fleško, ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval državo, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsed dobro poznan. Upati je, da mu bodo rojaki v vseh ostrih pogajal, posebno še, kog ima na kvartirno lase Bala.